

تربیت شخصیت اسلامی: راهنمایی برای تربیت فردی سالم در اسلام

ابوالفضل جعفری

وابستگی نویسنده اول (دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر بیرجند)

محمد حسن حیدری

وابستگی نویسنده دوم (مدرس دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر بیرجند)

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌ها و مراحل تربیت شخصیت اسلامی و عوامل موثر بر آن است. تربیت شخصیت اسلامی یک فرایند جامع است که به منظور تقویت ارزش‌ها، اخلاقیات و رفتارهای متناسب با اصول اسلامی در افراد انجام می‌شود. این فرایند اساساً به منظور تحقق هدف اسلام در تربیت انسان‌ها به عنوان خلفای خالق و حکمت‌آفرین در جهان است. در این مقاله، به بررسی ویژگی‌ها و مراحل تربیت شخصیت اسلامی و نیز عوامل موثر بر آن پرداخته می‌شود. همچنین جایگاه و معنا و مفهوم تربیت شخصیتی، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. شیوه گردآوری اطلاعات در این پژوهش به صورت مروری اسنادی و کیفی می‌باشد

کلید واژه ها : فرایند جامع، اصول اسلامی، تربیت شخصیت اسلامی^۱

1 comprehensive process, Islamic principles, Islamic character education

۱. مقدمه:

تربیت شخصیت اسلامی از جوانب مهم و حیاتی تربیت انسانی است که به تأثیرگذاری مستقیم بر زندگی فردی و اجتماعی افراد می‌پردازد. اسلام با تأکید بر اخلاق و ارتقاء روحیه‌ها، یک مفهوم جامع از تربیت شخصیت را ارائه کرده است که در این مقاله به بررسی ویژگی‌ها و مراحل تربیت شخصیت اسلامی و نیز عوامل موثر بر آن پرداخته خواهد شد.

نوع پژوهش:

تربیت شخصیت اسلامی اساساً بر پایه اصول اخلاقی و ارزش‌های دینی استوار است. این فرآیند شامل تعلیمات دینی، اخلاقی، و اجتماعی به منظور تقویت ایمان، اخلاق نیکوکارانه، انضباط شخصی، و ارتقاء رفتارهای مسئولانه می‌شود. در تربیت شخصیت اسلامی، توجه به مسائل اخلاقی مهم و رفتارهای انسان در زندگی روزمره با تأکید بر روایات اسلامی اساسی است. همچنین، تعامل مستمر با محیط اجتماعی و فرهنگ اسلامی، از جمله عبادات، دعا، صدقه، و انجام وظایف دینی نقش مهمی در ارتقاء شخصیت اسلامی ایفا می‌کند؛ این پژوهش در هدف بررسی و تشریح تربیت شخصیت اسلامی و آشنایی معلمان و دانشجو معلمان نسبت به این موضوع است که با روش توصیفی و تحلیلی و اسنادی انجام شده است.

۱-۱ جایگاه و تاریخچه تربیت شخصیت اسلامی:

جایگاه تربیت شخصیت اسلامی:

تربیت شخصیت اسلامی در اسلام به عنوان یکی از مفاهیم اساسی و اسلامی تلقی می‌شود. این مفهوم تأکید بر تربیت فردی، اخلاق، و رفتارهای مطلوب در راستای اصول دینی دارد. تربیت شخصیت اسلامی از دیدگاه اسلام، اهمیت بسیاری دارد و به عنوان یک مسیر برای بهبود جوانب معنوی و اخلاقی افراد در جامعه مطرح می‌شود.

در اسلام، تربیت شخصیت به معنای تربیتی است که فرد را به راستای اهداف اسلامی، با اخذ اصول اخلاقی و دینی، هدایت می‌کند. این تربیت نه تنها به تعلیم اصول دینی محدود نمی‌شود بلکه تلاش دارد رفتارها، اعتقادات، و اختیارات افراد را نیز به سمتی مثبت و موزون هدایت کند.

تاریخچه تربیت شخصیت اسلامی:

تربیت شخصیت اسلامی در اسلام نقش مهمی ایفا می کند و از ایام نخستین ظهور اسلام تاکنون به عنوان یک زیرساخت اساسی در فرآیند تربیت انسان در نظام اسلامی تلقی شده است.

۱. زمان اولیه اسلام:

در دوران پیامبر اسلام، محمد صلی الله علیه و آله وسلم، تربیت شخصیت اسلامی به عنوان یکی از اهداف اساسی او در تبلیغ دین اسلام به طور مستمر مورد تأکید قرار گرفت. پیامبر با تعلیم اخلاق و اصول دینی، جامعه اسلامی را برای تربیت انسان های با شخصیت متعالی آماده کرد.

۲. دوران خلفای راشدین:

در دوران خلفای راشدین نیز، تربیت شخصیت اسلامی به عنوان یک اصل اساسی در فرآیند تربیت افراد مطرح بود. این خلفا با رعایت اصول اخلاقی اسلامی، جوانب مختلف تربیت انسانی را تقویت کردند.

۳. دوران علمای اسلام:

در دوران بعدی، علمای اسلام نیز تأکید بر تربیت شخصیت اسلامی داشته اند. آنها با تفسیر قرآن و سنت و ارائه آموزه های دینی، سعی در هدایت افراد به سوی یک شخصیت اسلامی و متعالی داشتند.

با گذشت زمان، تربیت شخصیت اسلامی به عنوان یک موضوع فراگیر و بنیادی در زندگی اسلامی جوامع مسلمان تثبیت یافته است و همچنان ادامه دارد تا به فرآیند پیشرفت و ارتقاء انسان ها در جهت اهداف اسلامی کمک کند.

۱-۲ معنا و مفهوم تربیت شخصیت اسلامی:

تربیت شخصیت اسلامی به معنای تربیت و پرورش فرد بر اساس اصول اخلاقی و ارزش های اسلامی است. این مفهوم نشان دهنده فرآیند تربیتی است که به هدف ساختن شخصیتی اسلامی و متعالی در فرد می پردازد. در این فرآیند، اصول و ارزش های دینی اسلام، نظیر ایمان به توحید، اخلاقیات، انصاف، مهرورزی، عدل، امانتداری و سایر ارزش های اسلامی به عنوان راهنمایی در زندگی و رفتارها مطرح می شوند.

تربیت شخصیت اسلامی به منظور تحقق مبانی اخلاقی و ایمانی اسلام در فرد، خانواده، مدرسه، جامعه، و حتی امور فردی مانند عبادات و روابط اجتماعی اجرا می‌شود. این فرآیند با هدف ترسیم مسیری استوار و سالم برای رشد و تکامل فرد در مسیر اسلام و ارتقاء بهترین خصوصیات اخلاقی و روحی، متناسب با اصول دینی، طراحی می‌شود.

عناصر تربیت شخصیت اسلامی شامل تعلیم و تربیت در حوزه‌های مختلف از جمله اخلاق، علم دینی، علوم انسانی، و مهارت‌های اجتماعی می‌باشد. همچنین، توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی، استقلال فکری، و تقویت ایمان و اعتقادات نیز جزء اهداف تربیت شخصیت اسلامی محسوب می‌شود.

مفهوم تربیت شخصیت اسلامی به عنوان یک فرآیند جامع و مداوم، تأکید دارد که تربیت فرد بر اساس اصول دینی نه تنها در زمان خاصی مثل دوران کودکی و نوجوانی اتفاق نمی‌افتد، بلکه در تمام مراحل زندگی و در تمام ابعاد زندگی، به‌طور هماهنگ ادامه پیدا می‌کند.

۳-۱ مراحل تربیت شخصیت اسلامی:

۳-۱-۱ تعیین ارزش‌ها و اخلاقیات:

اصلی‌ترین قدم در تربیت شخصیت اسلامی، تعیین ارزش‌ها و اخلاقیات اسلامی است. اسلام به مسلمانان تعلیم داده است که بر اساس اصول اخلاقی قرآن و سنت عمل کنند. ایمان به توحید، ایثار و عدالت از جمله ارزش‌هایی است که تربیت شخصیت را در اسلام راهنمایی می‌کنند.

- اعتقاد به توحید:

اعتقاد به توحید یکی از ارزش‌های اساسی اسلامی است. توحید به مفهوم ایمان به یکتایی واحد الله، از اصول ایمانی است که در تربیت شخصیت اسلامی، افراد را به سمت پذیرش اصول ایمانی و اعتقاد به خداوند تعلیم می‌دهد.

- ایثار و خیرخواهی:

ایثار و خیرخواهی ارزشی است که در تربیت شخصیت اسلامی به آن تأکید شده است. افراد به تعلیم اخلاق ایثارگری و کمک به نیازمندان دعوت می‌شوند تا در جامعه با نیکوکاری و فداکاری به نقش مثبتی بپردازند.

- عدالت و انصاف:

ارزش عدالت و انصاف نیز یکی از اصول اخلاقی اسلامی است. تربیت شخصیت اسلامی افراد را به تعلیم انصاف و عدالت در رفتارها و تصمیم‌گیری‌ها هدایت می‌کند تا در جامعه به ایجاد توازن و عدالت کمک کنند.

- صداقت و امانتداری:

صداقت و امانتداری از اخلاقیات اسلامی است که در تربیت شخصیت اسلامی بسیار حائز اهمیت است. افراد به دقت و امانتداری در انجام تعهدات و حفظ حقوق دیگران تربیت می‌شوند.

- تواضع و استقامت:

تواضع و استقامت به عنوان ارزش‌های مهم در تربیت شخصیت اسلامی تلقی می‌شوند. این ارزش‌ها افراد را به تعلیم فرهنگ تواضع و تحمل در مقابل مشکلات و امتحانات زندگی هدایت می‌کنند.

- پرهیز از گناهان:

تربیت شخصیت اسلامی نیازمند پرهیز از گناهان و اعمال ناپسند است. افراد به اجتناب از اعمال محرمانه و ناسازگار با اصول اخلاقی اسلامی تربیت می‌شوند.

۱-۳-۲ تربیت عقاید و اعتقادات:

تربیت شخصیت اسلامی باید با تربیت عقاید و اعتقادات صحیح همراه باشد. افراد باید اصول ایمانی خود را به دقت فهمیده و درک کنند تا بتوانند با اعتماد به نفس و ثبات در مسیر زندگی پیش بروند.

- آشنایی با اصول دینی:

تربیت عقاید و اعتقادات با آموزش و آشنایی افراد با اصول اسلامی شروع می‌شود. این شامل تعلیم مبانی ایمانی به توحید، نبوت، کتب الهی و معاد است که افراد را در جهت ایمان به اصول اسلامی هدایت می‌کند.

- تبیین معانی و مضامین قرآن و سنت:

تربیت عقاید و اعتقادات شامل تبیین معانی و مضامین قرآن کریم و سنت پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) است. آموزش و تدریس این مباحث به افراد کمک می‌کند تا اعتقادات خود را بر اساس متنوعیت‌ها و تفصیلات اسلامی بهبود بخشند.

- ارتباط با علماء و متخصصان دینی:

برقراری ارتباط با علماء و متخصصان دینی نیز جزء تربیت عقاید محسوب می‌شود. افراد با پرسش و پاسخ‌های دینی و استفاده از منابع معتبر، به توسعه و تقویت اعتقادات خود می‌پردازند.

- تربیت تفکر دینی:

تربیت عقاید و اعتقادات متضمن تربیت تفکر دینی است. این مرحله افراد را به تفکر منطقی و عقلانی درباره اصول دینی تشویق می‌کند تا بتوانند اعتقادات خود را به دیگران توجیه کنند و به چالش‌های فکری پاسخ دهند.

- تربیت امنیت اعتقادی:

تربیت عقاید و اعتقادات هدف دارد امنیت اعتقادی را در افراد بوجود آورده و از ناپایداری اعتقادات جلوگیری کند. این مرحله با تقویت اعتقادات و ایمان افراد، آنان را در مقابل شبهات و تحولات مختلف دینی مسلمان کرده و از ابتلا به شک و تردیدات حفظ می‌کند.

۱-۳-۳ عمل به احکام اسلامی:

تربیت شخصیت اسلامی با آموزش و عمل به احکام اسلامی همراه است. اجتناب از گناهان، عمل به فرایض دینی و پیروی از آموزه‌های اخلاقی، به افراد کمک می‌کند تا شخصیت سالم و ایمانی داشته باشند.

- عمل به فرایض دینی:

اولین گام در عمل به احکام اسلامی، عمل به فرایض دینی است. انجام نماز، روزه، زکات و حج، از جمله وظایف اساسی اسلامی هستند که تأکید بر اجرای آنها به عنوان قانون‌هایی برای زندگی افراد در اسلام دارد.

- پیروی از احکام معاشرتی:

عمل به احکام اسلامی شامل پیروی از احکام معاشرتی و اخلاقی نیز می‌شود. این شامل احترام به حقوق دیگران، پیشگیری از ظلم و ستم، محبت و مهرورزی به خلق خدا و اجتناب از رفتارهای ناپسند می‌شود.

- رعایت حقوق انسانی:

عمل به احکام اسلامی به معنای رعایت حقوق انسانی است. اسلام حقوق و احترام انسان را به عنوان یک اصل اساسی تأکید می‌کند و افراد را به پایبندی به این اصل تشویق می‌کند.

- پرهیز از محرّمات:

عمل به احکام اسلامی شامل پرهیز از محرمات است. اجتناب از مواردی که در اسلام ممنوع اعلام شده‌اند، از جمله گام‌های مهم در تربیت شخصیت اسلامی است.

- عدم اجتناب از تعلیمات دینی:

عمل به احکام اسلامی اشتغال بر تعلیمات دینی نیز دارد. این شامل مشارکت فعال در فرآیند یادگیری و تدریس اصول دینی به دیگران است تا دین اسلام به درستی در جامعه گسترش یابد.

- ترویج ارزش‌های دینی:

عمل به احکام اسلامی همچنین به ترویج ارزش‌های دینی می‌پردازد. افراد تربیت می‌شوند تا اصول اخلاقی و معنوی دینی را در جامعه به اشتراک بگذارند و در زندگی روزمره خود از آنها عمل کنند.

۱-۳-۴ تربیت عقلانی و تفکر انتقادی:

تربیت شخصیت اسلامی به معنای تربیت عقلانی و تفکر انتقادی است. اسلام تشویق به تفکر و تأمل دارد و فرد را به پیشرفت در فهم و دانش تشویق می‌کند.

- تربیت تفکر انتقادی:

تربیت عقلانی و تفکر انتقادی در تربیت شخصیت اسلامی به معنای توسعه توانایی افراد در تحلیل و بررسی اطلاعات، موضوعات، و افکار می‌باشد. این مهارت به فرد این امکان را می‌دهد که نظرات خود را با دقت بررسی کرده و به دستاوردهای علمی و دینی با اندیشه منطقی نگریسته و ارتقاء یابد.

- ارزش قرآنی تفکر:

تربیت عقلانی در اسلام با تأکید بر ارزش قرآنی تفکر، افراد را به تدبر در آیات الهی و درک عمیق‌تر مفاهیم دینی تشویق می‌کند. تفکر با مبنای قرآنی، اسلام را به عنوان دینی هوشمند و منطقی به تصویر می‌کشد.

- احترام به تنوع فکری:

تربیت عقلانی و تفکر انتقادی افراد را به احترام به تنوع فکری و تفاوت‌های دیدگاهی در جامعه تربیت می‌کند. این مهارت افراد را به جلب احترام به نظرات مختلف و دیگران میل می‌کند و ارتباطات دینی و اجتماعی را بهبود می‌بخشد.

- تربیت به عنوان دلیل مسئولیت:

تربیت عقلانی به افراد یادآوری می‌کند که با داشتن توانایی‌های فکری و انتقادی، به طور مسئولانه و اخلاقی در زندگی‌شان عمل کنند. این مهارت از افراد می‌خواهد که انتقادات خود را با دلیل منطقی بیان کنند و از مسئولیت‌پذیری در تصمیمات خود استفاده کنند.

- استقلال فکری:

تربیت عقلانی به افراد این امکان را می‌دهد تا به استقلال فکری دست یابند و از پیش‌فرض‌ها و باورهای ناپایدار جلوگیری کنند. این مرحله از افراد می‌خواهد که به دقت در موضوعات مختلف فکر کنند و بر اساس منطق و عقل تصمیمات بگیرند.

۱-۳-۵ تربیت اخلاقی در روابط اجتماعی:

تربیت شخصیت اسلامی نیازمند توجه به رفتارهای اخلاقی در روابط اجتماعی است. احترام به دیگران، مشارکت فعال در امور جامعه، و اجتناب از رفتارهای مخرب، به شکل قابل توجهی در تربیت شخصیت اسلامی تأثیرگذار هستند.

- احترام به حقوق دیگران:

تربیت اخلاقی در روابط اجتماعی با تأکید بر احترام به حقوق دیگران شروع می‌شود. اسلام اهمیت بسیاری به احترام به حقوق هموطنان، همکاران، و دیگران در جامعه می‌دهد و این مرحله از تربیت به افراد یادآوری می‌کند که احترام به دیگران اساسی برای سازگاری و صلح در جامعه است.

- عدالت در رفتارها:

تربیت اخلاقی به معنای تربیت به عدالت در رفتارها و تعاملات اجتماعی است. افراد در این مرحله آموزش می‌بینند که چگونه با عدالت در رفتارها، به توازن و تعادل در جوامع مسلمان کمک کنند.

- مهرورزی و محبت:

تربیت اخلاقی به افراد می‌آموزد که چگونه با مهرورزی و محبت به دیگران، ارتباطات موثر و مثبت برقرار کنند. اسلام اهمیت زیادی به مفهوم محبت و مهرورزی به دیگران می‌دهد و این اصل به عنوان یک اصل اخلاقی اساسی تلقی می‌شود.

- اجتناب از تعارضات زیاد:

تربیت اخلاقی به افراد یادآوری می‌کند که چگونه از تعارضات زیاد در روابط اجتماعی پرهیز کنند و سعی کنند با احترام به دیگران، مسائل را به حل برسانند. این اصل به دنبال ایجاد صلح و هماهنگی در جوامع است.

- حفظ امانت و اعتماد:

تربیت اخلاقی به افراد آموزش می‌دهد که چگونه امانتداری و اعتماد را در روابط اجتماعی حفظ کنند. امانتداری و اعتماد، اصول مهمی هستند که در اسلام به آنها تأکید شده و در تربیت افراد اسلامی مورد توجه قرار می‌گیرند.

- مشارکت فعال در امور اجتماعی:

تربیت اخلاقی به افراد می‌آموزد که چگونه در امور اجتماعی مشارکت فعال داشته و به جامعه خود خدمت کنند. این اصل تأکید دارد که هر فرد نقش مهمی در ساختار جامعه دارد و باید به سوی تحقق اهداف اخلاقی و اجتماعی جامعه حرکت کند.

۴-۱ عوامل تاثیرگذار بر شخصیت اخلاق اسلامی:

- محیط خانواده

کم توجهی والدین به تربیت دینی فرزندان، به ویژه در کودکی و نوجوانی، نقش مهمی در بی اعتقادی جوانان به امور دینی دارد. اگر کودک در محیطی رشد کند که اعضای آن به مسائل دینی و عبادی بی اعتنا هستند و خود را در قبال آن مسئول نمی‌دانند، بی شک، این کودک نیز در جوانی و بزرگ سالی از مذهب و عبادت، گریزان خواهد بود. والدین باید تربیت درست و اسلامی فرزندان را از دوران کودکی آغاز کنند و راهنمای خوبی برای دوران نوجوانی و جوانی فرزندان باشند؛ زیرا در بزرگ سالی، شخصیت فرد به طور کامل شکل گرفته و تغییر و اصلاح آن، کاری بس دشوار است.

- دوستان

از خواص دوستی همرنگی است؛ چنانچه در روایات می‌خوانیم: «المرء علی دین خلیله؛ دوست بر اساس دین دوستش است.» دوست و همنشین در شکل‌گیری شخصیت انسان و انتخابهایش نقش مؤثری ایفا می‌کند. جوانی، ابتدای ورود به زندگی اجتماعی است. جوان برای رسیدن به استقلال بیشتر که یکی از ویژگی‌های این دوران است، از خانواده دور می‌شود و به دوستان خود روی می‌آورد. در این میان، تأثیر دوستان می‌تواند بیش از نقش خانواده باشد. یک دوست بد و فاسد میان دوستان خوب، همچون میوه پوسیده ای است که میان میوه‌های سالم جعبه‌ای قرار دارد. همان گونه

که این میوه پوسیده می تواند میوه های زیادی را بر اثر گذر زمان خراب کند، دوست بد نیز می تواند افراد بسیاری را مانند خود فاسد سازد. امام علی (علیه السلام) می فرماید: «کسی که ناسنجیده با دیگران پیمان دوستی می بندد، ناچار باید به رفاقت اشرار و افراد فاسد تن در دهد»

موثرترین عامل در شکل دهی شخصیت انسان، پس از اراده و تصمیم خود فرد، دوستان و معاشران او هستند.

- تکریم جوان

اسلام درباره بزرگ شمردن شخصیت فرزندان و جوانان و احترام گذاشتن به آنان، راهکارهایی ارائه داده است که عمل به آنها، تربیت صحیح اسلامی را در پی خواهد داشت. پیامبر گرامی اسلام (صلی اله علیه و آله وسلم)، فرزند را در طول هفت سال سوم زندگی، وزیر و مشاور می خواند.

از این سخن درمی یابیم هنگامی که فرزند به سن تکلیف رسید، دیگر نباید با او برخورد کودکانه کرد، بلکه او جوان پرشور و پرتوانی است که در کارها می توان با او مشورت کرد. این کار برای رشد شخصیت جوان و سهیم کردن او در امور زندگی و جامعه، لازم است. اگر بزرگی و احترام جوان حفظ شود، هرگز گرفتار عقده خودکم بینی نخواهد شد و به سادگی در دام افراد منحرف گرفتار نخواهد آمد.

- رسانه های جمعی

امروزه رسانه های جمعی در شکل دهی شخصیت و فرهنگ افراد جامعه نقش برجسته ای برعهده دارند؛ زیرا بیشتر مردم جامعه به ویژه جوانان، وقت زیادی را برای خواندن مجله و روزنامه یا تماشای برنامه های تلویزیونی و رفتن به سینما می گذرانند. بنابراین، چگونگی عملکرد این وسایل ارتباط جمعی در بازتاب باورها و ارزش های پذیرفته شده افراد جامعه، در روی آوردن مردم به آنها یا انحراف از آنها بسیار اثرگذار است. (تقی زاده فانی، ۱۳۹۱)

۵-۱ اهمیت آموزه های اخلاقی در تربیت شخصیت اسلامی

آموزه های اخلاقی در تربیت شخصیت اسلامی دارای اهمیت زیادی هستند و در قرآن و سنت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) به آنها تأکید شده است. این اصول اخلاقی نقش مهمی در شکل دهی به شخصیت مسلمانان ایفا می کنند و بر تربیت اخلاقی، اجتماعی و روحانی آنها تأثیر مثبت می گذارند.

برخی از اهمیت های آموزه های اخلاقی

- تقوا و تقوای الهی:

اسلام بر تقوا و ایمان به خداوند تأکید دارد. آموزه های اخلاقی، مسلمانان را به اجتناب از گناهان و پیشرفت در راه تقوا تشویق می کنند.

- اخلاق حرفه ای و اقتصادی

تعلیم اخلاق در حیطه کار و اقتصاد، مسلمانان را به رعایت انصاف، صداقت و مسئولیت در امور مالی تربیت می دهد.

- احترام به دیگران

اخلاق اسلامی به مسلمانان دستور می دهد که به دیگران با احترام و مهربانی برخورد کنند. این احترام می تواند در تربیت شخصیت و ارتقاء ارتباطات اجتماعی تأثیرگذار باشد.

- امانت داری و ایمان به کار انسانی

آموزه های اخلاقی اسلامی اهمیت زیادی به امانت داری و ایمان به اراده خدا در تمام اعمال و امور انسانی می دهد.

- صداقت و درستی در کلام و اعمال

اسلام از مسلمانان می خواهد که در گفتار و رفتار خود صداقت و درستی را حفظ کنند. این اصول اخلاقی به تربیت شخصیت صادق و معتبر کمک می کنند.

- مدیریت خشم و تحمل

اخلاق اسلامی به مسلمانان آموزش می دهد که در مواجهه با ناخوشایندی ها و مشکلات، تحمل و مدیریت خشم را حفظ کنند.

- عدالت و برابری

اسلام از مسلمانان می خواهد که در اجتماع به عدالت عمل کنند و به برابری افراد توجه داشته باشند.

منابع:

(تقی زاده فانید، حاجیه، (۱۳۹۱). عوامل تاثیرگذار در تربیت شخصیت اخلاق چیست، بنیاد علوم و معارف اسلامی تدبیر

(<http://www.tadabbor.org/print.aspx?Page=Article&AID=1167>